

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izveniš nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20—, inozemstvo Din 30—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 12.

TELEFON STEV. 532.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG STEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Dolžnost poslancev.

V svoji kritiki ljubljanskega protikoru-
pcijskega shoda smo grajali, da so
bile obtožbe premalo konkretizirane.
Dejali smo, da bi morale biti obtožbe
tako konkretno, da bi državni pravdnik
moral zagrabiti zanje. Ker »Slovenec«
učividno misli, da ga strankarska dis-
ciplina tako zelo veže, da ne sme pri-
znati niti najmanjše napake shoda, ugo-
varja naši trditvi in pravi: »Narodni
dnevnik« zagotovimo, da je bilo toliko
za državno pravdnštvo dovolj konkret-
nega materiala iznešenega, da bi lahko
»zagrabilo«, podrobneje pa bi izvedel
preiskovalni sodnik. O tem se prepriča
sam od sebe, če prebira kaz. pravne re-
de in pa zakon o ministrski odgovor-
nosti.

Recimo, da je vse do pičice res, kar
pravi »Slovenec«, kda vprašamo: kako
to, da državno pravdnštvo ni niti v eni
stvari nastopilo. Obenem pa tudi vpra-
šamo, kdo ima dolžnost, da poskrbi za
nastop državnega pravdnštva? Nobe-
nega dvoma ne more biti, da pade ta
dolžnost edino na poslance; zlasti pa
na one, ki se predstavljajo kot predvo-
ditelji protikorupcijskega boja.

Zakaj poslanci so izvoljeni zato, da
ščitijo interese prebivalstva. Ni pa stva-
ri, na kateri bi bili vsi volivci tako za-
interesirani, kakor na pravem redu
v državi. In zato je sveta dolžnost vsa-
kega poslanca, da ne odneha, dokler ne
doseže, da se korupcija preganja tudi
sodno, ne pa samo na sodnici. Posebno
pa je dolžan to storiti poslanec, ker
uživa imuniteto in je vsled tega tudi za
najtežji boj tako opremljen, ko nihče.
Zlasti pa velja to danes, ko je novi ti-
skovni zakon vzel novinarjem skoro
vsako možnost, da se bore proti koru-
pciji. Danes ima zato poslanec dolžnost,
da se bori za sebe in za novinarja. Naši
poslanci pa ne store niti svoje dolžnosti,
kaj šele, da bi nadomestili tudi novi-
narje.

Poslanci so dolžni, da vse korupcijske
obtožbe nad vse točno konkretizirajo in
da potem tudi skrbijo, da ne bodo ostale
le obtožbe brez efekta. Če tega ne store
poslanci, katerim je izročena politična
moč naroda, kdo pa naj to stori?

Poslanci so dolžni, da vsak boj, ki ga
pričnejo, izvedejo tudi do konca ali pa
boja sploh nimajo pričeti. Zlasti pa ve-
lja to za obtožbe glede korupcije. Zakaj
če poslanec, to je z vso politično močjo
ljudstva opremljen ljudski zastopnik,
prične boj proti korupciji in ostane ta
boj nedokončan, potem se mora med
ljudstvom utrditi vera, da je boj proti
korupciji sploh brez vsakega upa na
zmago. Do kakšnih moralnih posledic
pa mora privedi tako mnenje, o tem ni
treba izgubljati besed.

Vsak boj treba do konca dobojevati.
In zato se čudimo, kako je mogoče, da
se dva največja slovenska dnevnika pre-
pirata, če je pisal dr. Žerjav tako in tako
pismo ali ne in če je bilo to pismo fal-
zificirano ali ne. To so vendar stvari,
ki morajo biti zapisane črno na belem,
o katerih ne more biti prepira, ki se
dajo vsak hip dokumentirati. Smatramo
za velikansko napako, če se boj vodi ta-
ko, da konča s preprirom o obstoju ali
neobstoju falzifikata. Tako se ne vodi bo-
ja, ker na ta način se samo nasprotnika
dviga.

Poslanec mora biti predvoditelj v bo-
ju, ne pa samo glavni govornik na sho-
du. Boj je prva dolžnost poslanca in te
dolžnosti poslanci danes zadostno ne iz-
polnjujejo in zato je mogoče, da se de-
batira o stvareh, ki bi morale biti že so-
jene pred sodišči.

Z nettunskimi konvencijami ni odpravljena zaščita naših delavcev

Beograd, 14. junija. Ministrstvo zuna-
rnjih zadev je izdalo naslednje pojasnilo:
Nekateri naši listi so netočno prinesli
vesti o vsebini konvencij, sklenjenih
z Italijo v Bogradu in v Nettunu.
Tako je te dni neki zagrebški list ob-
javil vest, da je z nettunskimi konven-
cijami podjetjem z italijanskim kapitalom
na našem ozemlju zajamčena pravica, da
popolnoma prosto lahko zaposlujejo ita-
lijanske delavce. Glede na to vest poziva
dotični list narodno skupščino, naj pre-

preči, da bi 6000 naših delavcev v Dal-
maciji izgubilo svoj zaslužek. Ta vest ni
točna. Niti z ene konvencije ni taka pra-
vica priznana italijanskim podjetjem.
Uprav nasprotno je s konvencijama o
nastanitvi in konzularni službi preskrb-
ljeno, da ostanejo v veljavi vse odred-
be našega zakona o zaščiti delavcev, po
katerem ne sme biti pri nas sprejet v
službo noben inozemski delavec brez
dovoljenja ministrstva za socialno poli-
tiko.

Češkoslovaško odlikovanje mesta Šabec.

POPOLNO POLITIČNO ZATIŠJE V BEOGRADU.

Beograd, 14. junija. Včeraj je v poli-
tičnem življenju vladalo mrtvilo. Poslan-
ci so se razšli po bližnjih okrajih, kjer
so prirejali agitacijske shode. Mnogo
poslancev pa je odšlo v Šabac, kjer je
bilo mestu na svečan način izročeno od-
likovanje češkoslovaške republike.

Med politikami, ki so ostali v Beogradu,
se je govorilo o delu skupščine in o tem,
da je treba čimprej sprejeti v skupščini
beograjske konvencije z Italijo, ker dr.

Ninčić že te dni odpotuje na Bled na se-
stank Male antante.

Šabac, 14. junija. Včeraj je v Šabcu
češkoslovaški poslanik izročil mestu
češkoslovaško odlikovanje vojnega kri-
ža. Vršilo se je pri tej priliki velike sve-
čanosti. Občinska uprava mesta Šabca
je izvolila dr. Masaryka in Šebo za čast-
na meščana v Šabcu. Tudi več ulic je
bilo preimenovanih na češka imena.

VELIK IN UPEŠEN SHOD DAVIDO- VIČA V PETROVČU PRI POŽAREVCU.

Beograd, 14. junija. Včeraj so demo-
krati imeli v Petrovču pri Požarevcu
shod, ki je bil eden od najbolj uspešnih
njihovih shodov. Navzočih je bilo 6000
ljudi. Govoril je Ljuba Davidović, ki je
kritiziral režim. Posebno je grajal poli-
tično nasilje. Pozival je narod na občin-
ske volitve. Govoril je dalje še obširno o
korupciji. Za Davidovićem so govorili že
Grga Angielinović, Voja Marinković, dr.
Behmen, Frane Smodej in Žika Rafajlo-
vić. Vsi govorniki so govorili o korupciji.

PRED OBČINSKIMI VOLITVAMI V BEOGRADU.

Beograd, 14. junija. Včeraj popoldne
od 4. do 7. se je vršila radikalna konfe-
renca za nekoliko beograjskih kvartov.
Na konferenci so razpravljali le o neka-
terih komunalnih zadevah, ki se tičejo
bližnjih občinskih volitev dne 19. avgu-
sta t. l. Glavni govornik je bil podpred-
sednik beograjske občine in vršilec
dolžnosti občinskega predsednika Bobić,
ki je v dolgem govoru opravičeval delo
občine in dokazoval, da je sedanja ob-
činska uprava v primeri s tem, kar so ji
dovoljeval sredstva, mnogo storila. Go-
vornik je obetal še mnogo drugih stvari.

BOJ ZA RAZLASTITEV NEMSKIH KNEZOV V NEMČIJI.

Berlin, 14. junija. Včeraj so desničar-
ske stranke organizirale velik javen
shod, na katerem se je protestiralo proti
izvedbi plebiscita o brezoškodninski za-
plenitvi imovine bivših nemških knezov
in vladarjev. Po zborovanju se je razvil
sprevod 6000 oseb in odšel po mestu. Na
čelu sprevoda so šli dijaki v starih vo-
jaških uniformah z zastavami, ki so jih
nosili v vojni.

Predsednik republike Hindenburg je
prišel včeraj v Neu-Strelitz, glavno me-
sto Mecklenburga. V tem kraju so mo-
narhisti v pretežni večini. Hindenburgu
so bile prirejane burne manifestacije,
ki so imele izrazit monarhističen značaj.

Včeraj je potekel rok za vlaganje pri-
tožb glede spremembe volilnih list za
predstoječi plebiscit. Ta teden bo agita-
cija še posebno živahna.

AGRARNA REFORMA V DALMACIJI IN ČRNI GORI.

Beograd, 14. junija. V soboto se je
med skupščinskim odmorom vršila kon-
ferenca med dr. Šibenikom, dr. Mila-
nom Stojadinovićem, Markom Komljen-
ovićem in Pavlom Radićem. Razpravl-
jali so o razdelitvi zemlje med prosto-
voljce v Dalmaciji in Črni gori.

MIN. PUCELJ ODPOTOVAL K RADIĆU.

Sarajevo, 14. junija. Včeraj je dospel
sem minister za poljedelstvo in vode g.
Ivan Pucelj, ki potuje v Mline pri Du-
brovniku, da poroča Radiću o poljedel-
ski krizi.

LETNI ČAS S 1. JULIJEM.

Beograd, 14. junija. S prvim julijem se
uvede pri vseh državnih uradih in na že-
leznicah letni čas.

ANGLEŠKI DELAVCI NISO PREJELI OD SOVJETOV NOBENE PODPORE.

London, 14. junija. Glavni odbor Trade
Uniona je poslal ministrskemu predse-
dniku Baldwinu pismo, v katerem za-
vrata trditve notranjega ministra, da bi
bil Trade Union prejel kako denarno
podporo od sovjetske vlade. Ministrstvo
izjavo označuje Trade Union kot lažnivo
in uglašeno, da so za čas slavlje došle iz
inozemstva denarne podpore samo od
inozemskih delavskih sindikatov.

MRTEV POLITIČEN DAN V BEO- GRADU.

Beograd, 14. junija. Ministrski pred-
sednik Uzunović je bil včeraj dopoldne
le malo časa v predsedstvu vlade. Bilo
pa ni k njemu niti enega ministra.

NEMŠKI UNIVERZITETNI ŠKANDAL.

Berlin, 14. junija. Prosvetni minister
dr. Becher je izjavil novinarjem, da se
pod nobenim pogojem ne sme dopustiti,
da bi zmagal teror šovinističnih študentov.
Ne gre za prof. Lessinga, ker ravno tako
bi se moglo zgoditi vsekemu drugemu
docentu. Ne živimo danes v dobi pravice
močnejšega in zato bo vlada z vso avto-
riteto nastopila za dr. Lessinga. — S
tem je dano upanje, da bo nemški uni-
verzitetni škandal pravilno rešen.

Razsodba v mariborski ca- rinski aferi.

Maribor, 13. junija. Danes ob 4. uri
popoldne je bila razglašena razsodba v
mariborski carinski aferi. Obsojeni so:

Branko Grubić na dve leti ječe z
enim postom vsak mesec.

Wilhelm Hobacher na dve leti z
enim postom vsak mesec.

Rdo Rupp na 14 mesecev.

Franc Knez iz Požege na dve leti.

Makso Karlovič na dve leti.

Rafael Nafussi na dve leti.

Franc Praprotnič na šest mesecev.

Stev Tončič, Ludvik Zovzut,

France Praznik in Vasilije Mar-

ković so bili oproščeni.

Zagovorniki obsojenih so prijavi nič-
nostno pritožbo.

ZVEZNA POGODBA Z RUMUNJO PODALJSANA.

Beograd, 14. junija. Iz Bukarešte je
dospela vest, da je bila med našo kra-
ljevino in Rumunijo podpisana pogodba,
s katero se podaljša pogodba o zvezi
med našo kraljevino in Rumunijo. Naš
zunanji minister dr. Ninčić je bil včeraj
popoldne pri Njegovem Vel. kralju v To-
poli v avdienci.

NEVERJETEN BARBARIZEM ŠPANCEV.

Berlin, 14. junija. Po vestih iz Tetu-
an so bile kot represalija proti pokolju
Špancev v času, ko so se umikali iz Se-
suana justificirani vsi Kaidi, ki jih je
imenoval Ab del Krim. Njihove glave
so nosili javno po trgu.

PRAVICE POLJSKEGA PREDSEDNIKA REPUBLIKE BODO POVEČANE.

Varšava, 14. junija. Ministrski pred-
sednik je izjavil, da ne želi, da bi se par-
lament odgodil s svojim lastnim skle-
pom, temveč bo on sam v ugodnem tren-
otku z ukazom predsednika republike
parlament odgodil. Predsedniku repub-
like bo pravica za tak postopek podelje-
na z razširjenjem njegovih ustavnih pre-
rogativ. V vsakem slučaju se morajo
nove volitve vršiti že čez 6 mesecev.

LAHKOATLETSKI MITING V ZAGREBU.

Zagreb, 14. junija. Včeraj se je vršil tu
lahkoatletski miting med zastopniki Za-
greba in Ljubljane. Ljubljano so zastop-
pali: dr. Prpar, Stepanšek, Regi, Slap-
ničar, Režek, Slamič, Župan, Vidie, Vr-
hovec, Strekelj, Močan, Weibl, Smrdi,
Lojk, Zimmermann, Arhar in Živanović.
— Miting se je pričel s tekom na 100 m.
Zmagal je dr. Prpar. V metanju kladiva
pride Ljubljana na prvo mesto, ker je Žu-
pan dosegel rekord. V teku na 400 m je
zmagal Močan, pri skoku v višino Lojk, v
teku na 5000 m pa Slapničar. Pri štafet-
nem teku na 4krat 100 m je zmagala
Ljubljana s 44.8 sekunde. — Pri vseh
drugih vrstah tekne: tek na 1500 m,
skok s palico, metanje diska, tek na 200
metrov, metanje krogel, tek na 800 m,
skok na daljavo, metanje kopja in trojni
skok, so zmagali Zagrebčani.

FRANCIJA—JUGOSLAVIJA 4:1.

Pariz, 14. junija. Na včerajšnji tekmi
med Jugoslavijo in Francijo je bila Ju-
goslavija porazena s 4 proti 1. Ta poraz
naše reprezentance je zaslužen. Naše
moštvo je igralo slabo in medlo. Napa-
dalo je moštvo brez vsake odločnosti.
Francosi so bili v tem mnogo boljši.
Sodnik je bil nepristranski, toda slab.
— Gledalo je tekmo okrog 20.000 ljudi.
Dež, ki je začel padati med igro, je igri-
šče precej pokvaril.

Shod narodno radikalne stranke v Mariboru.

Maribor, 13. junija.

V nedeljo, dne 13. t. m. se je vršil v Mariboru shod Narodne radikalne stranke, na katerega so prišli iz Beograda ministri narodnega zdravlja dr. Slavko Miletič, podpredsednik Narodne skupščine dr. Niko Subotić, minister m. r. dr. Velizar Janković, podpredsednik kluba NRS Ljuba Živković, prvi tajnik glavnega odbora NRS dr. Momčilo Ivković, poslanec Milutin Dragović, poslanec Srećan Stosić, poslanec Mirko Tripalo, član ožjega glavnega odbora odvetnik Dragoljub Marinković, član ožjega glavnega odbora odvetnik Obrad Simić, predsednik okrožnega odbora iz Belovara Ivan Franić, šef kabineta ministrstva zaobrazba Gjur Janković, načelnik ministrstva za zgradbe Vlado Novaković, tajnik pisarne kluba NRS Ristić in član glavnega odbora trgovec Mihajlo Lukarević.

Na kolodvoru v Mariboru jih je pričakovalo mariborsko članstvo z godbo, ki je ob prihodu vlaka zasvirala, na kar je pozdravil došle delegate v imenu mariborskih radikalov g. dr. Ferdo Müller, mala deklacija pa je po recitaciji pozdravne pesmice izročila ministru dr. Miletiču šopek cvetja. Za sprejem se je zahvalil minister dr. Miletič; Ljuba Živković pa je odzdravil z enim samim stavkom: »Ovenelo bo cvetje, katerega ste nam izročili, nikdar pa ne bo ovenela naš skupna ideja!«

Po sprejemu na kolodvoru so gosti odšli peš na stanovanje g. Tavčarja, odkoder so se potem odpeljali z avtomobili v Falo in v Pekre. Vrnili so se krog 20. ure in se udeležili prijateljskega večera v dvorani restavracije na glavnem kolodvoru, kjer se je zbralo krog 120 povabljenih pristašev stranke. Pri večerji je prvi spregovoril g. dr. Ravnik, ki je govoril o težkih borbah, ki jih je preživljala NRS pri ustanavljanju svojih postojank v Sloveniji. Od Beograjdancev je prvi povzel besedo Ljuba Živković, ki je v svojem govoru naglašal, da Slovence niso osvobodili Srbi, ampak da so jih osvobodili oni domači možje, ki so s svojim rodoljubjem in v svojem umu očuvali narodno govorico. Omenjal je veliki pomen Kopitarja, Prešerna in Kreka, posebno pa prvega, brez katerega bi tudi ne bilo Vuka Karadžića in ne Branka Radičevića. Povdaril je, da nemška nevarnost še ni minila, ker da je radi tega naše brezpogojno sodelovanje v bratski ljubezni neobhodno potrebno. Če bi Srbi prišli v položaj, ki bi jim ogrožal njihovo narodnost, da bi brez pomisleka postali Slovenci, nikdar pa ne Madžari ali Nemci. Dr. Velizar Janković je orisal v kratkih potezih žrtve svetovne vojne, iz katerih je nastala naša skupna domovina. Potem je govoril o zgodovini NRS in njene politike pred osvoboditvijo in po osvoboditvi ter prišel končno do današnje politike sporazuma, ki da je bila potrebna radi tega, da se uduši Radičev separatizem (?).

Poslanec Milutin Dragović je napil navzočim v imenu šumadijskih kmetov. Minister dr. Miletič je izvan po navzočih, prišel enakost politične zgodovine in političnega trpljenja Slovencev in Vojvodincev, ki so bili dolga stoletja pod istim habsburškim žezlom. Govoril so nadalje še Gjur Janković v imenu radikalne omladine, Janko Belšak v imenu mariborskih delavcev, kmet Tratinjek iz Prekmurja v imenu Prekmurcev, dr. Simić in dr. Subotić.

Nedeljski shod.

V nedeljo dopoldan se je vršilo v veliki dvorani Narodnega doma javno zborovanje, katerega se je udeležila velika množica iz Maribora in cele mariborske oblasti, tako da bila velika dvorana z galenijami vred nabito polna.

Shodu je predsedoval g. Janko Tavčar, kot prvi govornik pa je nastopil

minister dr. Slavko Miletič.

V svojem uvodnem pozdravu je govornik naglašal, da bo ostal današnji dan značilen ne le za mariborske radikale, ampak za celokupno radikalno stranko. Potem je prišel na razmotrivanje o današnji naši ustavi, o kateri je naglašal, da so jo stvorili ljudje in ima naravno tudi pogoje, kakor vsako človeško delo. Vseled tega se bo ta ustava, ako bo potrebno, v posameznih točkah lahko tudi spremenila in popravila, nikdar pa se ne more spremeniti v eni točki, t. j. v vprašanju narodnega in državnega edinstva, ki je temelj, na katerem stoji in pade cela naša država. Kar se tiče odnošajev srbskega dela naroda do Slovencev, Srbijanci nikdar niti mislili niso na to, da bi jemali Slovence njihovo nacionalnost, govorico in njihove narodne svetinje. Prav tako ne pade nobenemu Srbu na um, da bi začel z akcijo za popravosklavljenje katoličanov, kajti Srbe je vedno vodilo geslo: »Brat je mio, koje vere bio.«

Z moralno silo smo izvojevali zmago in danes je treba to pridobitev očuvati z vsemi močmi. Za politične eksperimente v današnjih težkih razmerah ni časa. Prava linija, ki jo je začrtal naš divni voditelj Nikola Pašić, je narodno edinstvo. Dosleden tej svoji politiki, je vodja NRS, Nikola Pašić inauguriral politiko sporazuma, ki se danes izvaja. Sporazum pa se ima boriti z dvojnimi težkimi in notranji in zunanji. Notranje leže v naravi sporazuma samega, ker vsaka stranka gleda na posamezna vprašanja s svojega gledišta. Zunanje težkoče delajo neprestane intrige neprijateljev, ki hočejo z demagogijo preprečiti sporazum, da bi mogli v kalnem ribarstvu in še naprej zavajati ljudstvo. Nedavni zbor proti korupciji, da je demagoška gesta, ki škoduje ugledu države na zunanji. Velik odziv na današnjem shodu pa priča, da je radikalna stranka kljub vsem naporom združenih nasprotnikov tudi v Sloveniji poglavalna globoko korenina. Zahvaljujoč se za nepričakovano številno udeležbo, je dr. Miletič zaključil svoj govor.

Drugi govornik dr. Ravnik, predsednik

oblastnega odbora za mariborsko oblast, je razmotril o političnem položaju v Sloveniji, povdarjajoč, da takozvani slovenski politiki vlačijo v blato in vero in narodnost, ki bi jim morale biti svete in vzvišene. Vse naše gospodarstvo pa vsprito take politike hira in umira. Lahko je kritiziranje, a težko resno delo. To pa ravno zahteva NRS. Dosedanja politika Slovencev je rodila odpor proti bankokratski politiki sam. demokratov in klerikalizmu SLS. Govornik javno priznava, da so se pri ustanavljanju NRS v Sloveniji zagrešilo razne napake. Pri zadnjih volitvah so mnogi oportunisti iz strahu pred terorjem sam. demokratov pobegnili iz vrst NRS. A to je bilo dobro. Danes so v stranki sami resni, preizkušeni možje, zato pa tudi uspehi niso izostali. Rešitev slovenskega ljudstva leži edino le v najmočnejši stranki in to je NRS. Pri zadnjih volitvah stranka v mariborski oblasti sicer ni dosegla uspehov, ki bi odgovarjali njenim potrebam, a ne bomo odnehali, dokler ne zanesemo v zadnjo vas idejo in program NRS: Iz naroda za narod! To geslo, ki si ga je zapisala NRS pri svojem nastanku na svoj prapor, je ostalo sveto tudi danes. Marširamo nam očita, češ, da smo bili doslej vedno na oblasti, a nismo nikdar dobrega za Slovence ustvarili. Krivda pač gotovo ne zadene NRS, ki je Slovencev doslej prepuščala, da si sami uredijo svoj politiko. A tega niso znali. Krivda na neuspehih pade na tne, ki so imeli mandat slovenskega ljudstva. Ko pa bodo Slovenci izkazali svoje zaupanje NRS, bo stranka brez dvoma po slovenskih poslancih skrbela enako i za Slovence. Nam se ne more očitati v Sloveniji nikakih terorističnih akcij, ki teže vest vseh drugih političnih strank v Sloveniji. Mi jim v tem ne bomo nikdar sledili, pač pa bomo gledali, da pripomočemo pravici do zmage. Iz naroda za narod je naša himna in v tej veri se bomo borili do zmage za boljše in srečnejše bodočnost slovenskega ljudstva.

Podpredsednik narodne skupščine dr. Subotić je v krašem govoru razmotril razmerje NRS do ostalih političnih strank. NRS stoji brezpogojno na temelju narodnega in državnega edinstva, dočim se druge stranke demagoško oklepajo plemenskih in verskih gesel. SLS vedno, kadar je slaba, vpije, da je vera v nevarnosti. Pred kom in zakaj neki naj bi bila vera v nevarnosti. SLS bi rada, da bi katoliška vera tudi v Jugoslaviji bila predominantna, kot je bila v Avstriji. A mi smo za svobodo vesti in so nam zato vse priznane vere enakopravne. Druga točka klerikalnega programa je avtonomija. Oni hočejo, da bi ostale nekdanje meje, ki so jih ustvarili Habsburgi po geslu: Divide et impera. Te meje so bile proti nam in ne vami, zakaj bi jih morali priznavati mi v svobodni državi. Pač pa zahtevamo mi kar najširšo samoupravo in upamo, da bodo že v kratkem razpisane oblastne volitve.

Izrabljati hočejo korupcijo in jo naprtiti izključno radikalom, desi uči zgodovina, da je korupcija socialen pojav, ki sledi vsaki večji perturbaciji. Nikdo ni radi tega, ker je bil v Srbiji prijet radi poverbe slovenski uradnik, dolžil slovenskega ljudstva korupcije. Korupcija je zlo, ki ga je treba pobijati in ki ga bomo pobijali. Gospod Korušec to dobro ve. Čudimo se mu pa, da v Avstriji, kjer je korupcija najbolj cvetela (?), ni nikdar vstal proti temu. Vemo pa tudi, da so baš klerikalne organizacije bile pri tem v veliki meri udeležene, zato so tudi molčali. Klerikalno nestrpnost priča tudi dejstvo, da je nekli Korušec list zapisal, da za pokojnega velikega borca Kralja Petra v nebesih ni prostora, ker je tam Franjo Josip. Slovenski del našega naroda je bil Srbom vedno mil in zato je naša najiskrenejša želja, da bodo tudi Slovenci zastopani v veliki NRS. Le v tem pravcu bomo dosegli popolni razvoj i napredek i države i naroda.

Minister n. r. dr. Velizar Janković je orisal robstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev pod tujim jarmom. Vezala pa sta jih ne le trpljenje, ampak skupni jezik, in bratska kri. Srbi so se borili za svoje življenje Hrvti za svoj obstoj, a Slovenci so sicer najmanjši a največji mučeniki. Tega boja pa ne smemo nikdar pozabiti in zato moramo z vsemi silami očuvati uspehe težkih zmag in zajedno graditi našo skupno in mogočo državo. Svoboda, ki jo je NRS, prinesla srbskemu kmetu in delavcu po težkih bojih, hoče prinesiti sedaj tudi slovenskemu kmetu. Ne velikost, ampak velika in mogočna kraljevina SHS je naš cilj. Srbi so se odrekli svoji kraljevini, svojemu grbu za skupno stvar, borili so se za ujedinjenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, o čemur pričajo številni zgodovinski dokumenti. Ideja NRS je stalno in vztrajno zmagovala in bo zmagala tudi v Sloveniji.

Politika NRS stremi v zunanjem pravcu za mirom, da lahko v miru gradimo državo na znotraj, v notranjosti pa za redom, ravnopravnostjo in svobodo. Gospodarska politika je usmerjena na povzdigo domače produkcije do skrajnosti, da se tako čimprej osvobodimo od drugih držav. V državno finančno oziru pa zastopa NRS načelo štedenja in redukcije uradništva ter odpravo birokratizma. Ravnopravnost v pravicah in dolžnostih naj tudi v tem oziru dokumentira narodno in državno ujedinjenje. (Besede so lepe, a kje so dejanja? — Op. uredn.)

Nato so govorili še g. poslanec Dragović, seljak iz Šumadije, ki je v vohemnem govoru pozival k skupnemu delu slovenskega, hrvatskega in srbskega seljaka, poslanec Stosić in Ljuba Živković, ki sta pozivljala k pristopu v NRS, da tako čimprej dosežemo konsolidacijo notranjih političnih in gospodarskih razmer.

K besedi se je oglašil še g. N. Cimić, bivši hrvatski ban v Zagrebu, ki je prinesel pozdrave hrvatskih radikalov, nakr je delavce Belšak predlagal brzojavni pozdrav predsedniku NRS Nikoli Pašiću.

Predlog, kakor tudi vsi govori so bili od

zborovalcev sprejeti. Govorniki so morali radi spontanega pritrdjevanja in aplavza čisto prekinjati svoje jedrnatte govore.

Med neprestanim plaskanjem in vzklikanjem kralju in Pašiću ter navzočim ministrom in poslancem je predsednik shoda g. Tavčar zaključil nepričakovano krasno uspešni shod.

Na starih potih.

V Zenevi zboruje Svet Zveze narodov. Na dnevnem redu niso sicer zadeve, ki bi bile za svetovno ali vsaj za evropsko politiko odločilnega pomena, toda človek bi z ozirom na pomen Zveze narodov vendarle pričakoval nekaj več zanimanja za seje odbora tega društva, kakor pa ga opažamo v evropski javnosti.

Pravega zanimanja za Zvezo narodov pa ni nikjer več. Mogoče se v pisarnah raznih uradov za vnanje zadeve, v široki javnosti pa prav malo. To je značilno za današnje dobo.

Kakor znano, je Zveza narodov plod Wilsonovih idej o večnem miru. Večni mir naj bi bil zajamčen nekako tako, kakor jamči v državi organizirana človeška družba posamezniku za varnost njegovega življenja in imetja. Kakor pade po zločincu vsa v državi organizirana družba, ga postavi pred sodišče in ga kaznuje, tako bi se morala stvoriti tudi organizacija držav, ki bi vse solidarno nastopile proti »zločincu«, ki bi se drznil kršiti mednarodni državni mir in red.

Wilsonova ideja je brez dvoma jako lepa in idealno zamišljena, toda sedemletna praksa kaže, da bolehalo državne organizacije brez ozira na njihovo vnanjo obliko na isti bolezniki kakor v posameznih državah organizirani ljudje. Do danes se nimamo tako dobrega zakona, ki bi v zločinu zatrl vsak zločinski nagon in vse sankcije (kaznilnice, poboljševalnice itd.) še niso odpravile ubojev, ropov in tatvin. Tako se ulegne dogoditi tudi z Zvezo narodov, da vse sankcije ne bodo preprečile poskusov izzvati nove vojne. Bestija ne živi samo v človeku, ampak tudi v rodovih in narodih.

To ljudje instinktivno čutijo in zato se ideja o večnem miru in o Zvezi narodov, ki ga naj zajamči, ne more prav živeti. Instinktivno pa čutijo to tudi državne pisarne in tako žalibog Zveza narodov vedno bolj izgublja in na popularnosti i na avtoriteti.

Da visoka ideja o Zvezi narodov vedno bolj hira, tega nista krivi le Rusija in Amerika, ki sploh nista članici društva, kar je silno značilno, ampak v veliko večji meri članice Zveze same, zlasti pa evropske velesile. Kdor pazljivo zasleduje delovanje Zveze, se lahko prepriča vsak trenotek, da skušajo v Zvezi narodov organizirane velesile Zvezo izrabljati kot nekako višjo instanco, ki naj krije s svojo avtoriteto njihove posebne namene. To pa čutijo tudi druge države in ker to čutijo, so se začele čisto po starem si sistem organizirati s sklepanjem najrazličnejših pogodb, čeprav sklepajo take pogodbe navidezno z odobrenjem Zveze narodov in baje celo v interesu Zveze. Meddržavnih pogodb ima tajništvo Zveze narodov registriranih že lepo število, ki pa bi bile vse nepotrebne, če bi Zveza narodov imela tako avtoriteto kakor bi jo morala imeti.

Vsaka posamično sklenjena pogodba med dvema ali več državami pa izjavi takoj nove pogodbe na nasprotni strani. Seveda so vse take pogodbe sklenjene »za ohranitev miru« — toda, ali je že kdaj bila sklenjena javno kakšna pogodba za vojaški napad? Kar pozna zgodovino meddržavnih pogodb, so vse sklenjene v imenu miru, vse pa so tudi prej ali kasneje rodile krvave vojne.

Velika ideja Wilsonova pada in hira, na njeno mesto pa stopajo stari sistemi dvotro- in več-zvez, prav kakor pred svetovno vojno. Vse razorožitvene konference rade vedno večje oboroževanje in porajajo vedno nove zveze, ki se gledajo med seboj kakor psi in mačke. Vse idejne pridobitve svetovne vojne se izkazujejo vedno bolj le kot namišljene in Evropa se zopet vrača lepo počasi na stara pota, ki morajo nujno dovesti do novega krvoprelitja.

Politične vesti.

Nov socializem oznanjuje v »Novi Pravdi« g. dr. Joža Bohinjec. Bistvo tega socializma je označeno v besedah: »Neresno je, ako moramo radni razrednočelnega stališča biti neizprosen sovražnik vsakega drugega in da moramo po njem samo z loparjem udarjati. To prmejdusvstvo nam je mnogo škodovalo. Ako ne moremo skozi zid, pa pojdemo okoli zidu. To ni limonadstvo ali paktiranje, pač pa previdno stopanje za gotovim (katerim?) ciljem. Meni je ljubše, da se g. d. m. u. (!) fabrikant trikrat prijazno poklonim in dosežem gotov uspeh, kakor pa da ga ozmerjam in moram nato oditi praznih rok...« Ne vemo, kje je iztaknil g. dr. Bohinjec socialiste, ki pravijo, da treba hoditi skozi zid. In tudi ne vemo za socialistično stranko, ki bi učila, da treba proti vsakomur, ki ni član delavskega razreda, z loparjem udarjati. Saj ni socializem identičen s pretepaštvom. Pač pa uči socializem, da se ljudje različnih interesov ne morejo družiti in tudi to je res, da socializem nikdar ne bo učil prijazno se poklanjati grdim fabrikantom in si pri tem misliti svoje. Take neokusnosti ne najdemo v nobenem socializmu in to je bilo pridržano novemu socializmu Nove Prave. Novost pa bi bila, da bi bil za tak nov socializem — slovenski delavec.

»Nova Pravda« vedno bolj osedesarsko glasilo. Najprej je »Nova Pravda« opustila svoj podnaslov, da je glasilo narodno socialistične stranke. V zadnjem času pi je tudi vsebinsko popolnoma prešla v SDS in nje-uvodnike piše sedaj dr. Joža Bohinjec, bivši skupščinski kandidat SDS. — Po teh spremembah je čisto naravno, če se izreka »Nova Pravda« proti izrednemu običnemu zboru NSS. Novo stališče v resnici »Nove Prave« bi bilo res težko zagovarjati.

— Sobotna seja skupščine se je pričela z več ko dnevno zamudo. Zato pa je bila seja tem krajša. Predsednik skupščine je naznanil, da je justični minister predložil načrt zakona o odvzemih. Poslanec Vesenjak je vložil nujni predlog za pomoč od toče prizadetemu prebivalstvu v mariborski oblasti. Na predlog poljedelskega ministra je bila nujnost odklonjena. Posl. Ljuba Jovanović je vložil nujen predlog, da se v Srbiji veljaven občinski red razširi tudi na Bosno in Hercegovino ter da se nato takoj izvedejo v obeh pokrajinah občinske volitve. Ljuba Jovanović je svoj predlog temeljito zagovarjal. Ministrski predsednik Uzunović in notranji minister Maksimović pa sta se izrekla proti nujnosti, ki je bila nato tudi odklonjena. Nato je prešla skupščina na dnevni red in je bil izvoljen za podpredsednika skupščine radičevac Josip Pasarić. Nato se je izvolil odbor za proučevanje neitunskih konvencij. Nato je bila seja zaključena. Prihodnja seja bo jutri v torek.

— Legitimisti proti Bethlenu. Grof Andrassy je pouaril v neki izjavi, da je kriv madjarskega neuspeha v Zenevi samo grof Bethlen. Velika napaka je, da ni odstopil grof Bethlen in da ni na njegovo mesto prišla vlada, o kateri bi se znalo, da nima nobene zveze s falzifikatorsko afero. Grof Andrassy zato samo obžaluje, da ni Bethlenove vlade preje še hujske napade. Nikakor ne gre, da trpi država zaradi vlade, temveč vedno se mora vlada zrtvovati interesom države. V Zenevi se je hotelo zadeti Bethlena, udarilo pa se je Madjarsko. — V vladnih krogih pa se namerava kljub vsemu braniti Bethlena in pripravljajo se velike ovacije Bethlenu ob njegovem povratku v Budimpešto. — Dvakrat oklofutnemu Bethlenu je ta obliž samo privoščiti.

— Univerzitetni škandal v Hannoveru. Postaja prvostavno politično vprašanje. Na hannoverski tehnični visoki šoli je poučeval kot privatni docent že 15 let prof. Lessing, mož, ki si je s svojim znanstvenim delom pridobil svetovno ime. Ima pa to »napako«, da je žid in vrhu tega še socialist, vsled česar je imel vedno polno masprotnikov v ultrareakcionarnemu Hannoveru. Ker pa je bil Lessing vseskozi korekten, ni prišlo tekom vseh 15 let do nobenega konflikta. Par dni pred predsedniškimi volitvami pa je objavil prof. Lessing v »Prager Tagblattu« sijajno napisan članek o Hindenburgu. Ta članek je v živo zadel vse nemške reakcionarce in pričela se je na univerzi ostudna gonja proti Lessingu. Nahujskani dijaki so profesorja celo dejansko napadli in prof. Lessing je moral ustaviti predavanja. Na pritisk svetnega ministrstva pa je moral prof. Lessing zbor nastopiti proti dijaštvu in deset dijakov je bilo relegiranih. Dijaki so nato proglasili štrajk in izjavili, da vsi zapuste Hannover in odidejo v Braunschweig, če bi prof. Lessing še nadalje predaval. Prof. Lessing je nato izdal proglas, v katerem se izreka solidarnost z nahujskanimi šovinističnimi dijaki. Ta korak profesorjev je zbudil po vsej demokratični Nemčiji vihar ogorčenja in vse zahteva, da prosvetni minister ostro nastopi ne samo proti dijakom, temveč tudi proti profesorjem, ker danes ne gre več za osebo prof. Lessinga, temveč za svobodo znanosti. Zakaj če obvelja stališče dijakov, potem bi dejansko odločevali dijaki, kdo sme predavati. Tako je spor zaradi prof. Lessinga še povečal razdor med nemškim narodom, ki ga je povzročilo razlastitveno vprašanje bivših nemških knezov.

— Angleška rudarska stavka. Vedno bolj se vidi, da tako rudarji ko lastniki premogokopov vedno težje prenašajo stavko. Zlasti pa postaja vedno težji položaj rudarjev, ker so skoraj vsi stavkovni fond ž izčrpani. Rudarske rodline so zaradi tega že v zelo težkem položaju in rudarji si pomagajo na vse načine. Tako so organizirali manjše gobe in skušajo z njimi zaslužiti denar. Prišlo pa je tudi že do napadov na trgovine. Da se vsaj deloma prepreči največje bedo, so pričela nekatera mesta podpirati rudarske rodline. Delavci so stavili nove pogoje in reči treba, da so ti smerni. Zahtevajo, da se plače ne znižajo in da se ne poviša delovna doba. Ustanovi naj se narodni odbor za ureditev meznega vprašanja in vse dokazane napake v upravi premogokopov naj se odpravijo. Ker je nemogoče doseči sporazum z lastniki premogokopov, naj posreduje vlada. — Stališče vlade je označil na nekem shodu kolonialni minister Amery. Dejal je, da treba priznati, da imajo tako delavci ko lastniki premogokopov načelno prav. Naloga vlade je, da najde kompromis med obema načeloma. Splošno prevladuje v vladnih krogih mnenje, da je prišel čas, ko mora vlada posesti v konflikt. V tem hipu je tudi računati s koncem stavke. Vlada bi se izrekla za stališče premogovne komisije.

Briand se je izjavil proti vsenarodnemu koalicijskemu kabinetu, ker je nak upravičen samo v vojnem času, dočim bi sedaj ovrval delavnost vlade.

»ZASLUGA G. SKULJA.«

»Gottscheer Zeitung« poroča na uvodnem mestu in v velikih črkah, da je edino zaslug g. poslanca Skulja, če je dovolil notranji minister, da se smejo kočevski kmetje v uradih posluževati nemškega jezika. Tendencia te vesti je jasna. Kočevski volivci naj se za to »zaslugo« revanširajo g. Skulju s tem, da bodo prihodnjič vsi njega volili.

Ne zavidamo g. Skulju glasov nemških kočevskih volivcev, toda čudimo se »Gottscheer Zeitung«, da poroča tako nerensko. Ali »Gottscheer Zeitung« res ne ve, da je nemogoče, da bi opozicijski poslanec dosegel kakršnokoli stvar, če niso za to stvar tudi vladni poslanci. Ali res misli »G. Z.«, da nima vlada nobenega drugega dela, kakor da dela reklamo za opozicijskega poslanca? Mislimo zato, da stori »G. Z.« nad vse pametno, če svojo vest popravi in jo zabeleži tako, da bo odgovarjala resnici, ker drugače se zna pripetiti, da se bo njena prihodnja notica glasila ne »Endlich erreicht«, temveč »Wieder verloren«.

Dnevne vesti.

ZAKAJ?

V velikih mestih je urejeno tako, da od-
daja poštar pošto pri hišniku. Ker vsled tega
ni treba poštarja hoditi v tretje in četrti
nadstropje vsake hiše, dobe tudi vsi ljudje
pošto znatno hitreje.

Mislino, da bi tudi naša pošta uprava
smela o tem razmišljati in če se ne bi to
dalo izvesti takoj v popolni meri, pa bi se
zaskrat izvedlo vsaj deloma.

In ustrezno bi bilo poštarjem in občin-
stvu.

— **Uradni list** objavlja natečaj za spre-
jem gojencev v zrakoplovno podčastniško šo-
lo, v strojno podčastniško šolo vojne morna-
rice in v artiljerijsko podčastniško šolo v Ma-
riboru.

— **Nadure gimnazijskih profesorjev v Si-
beniku.** Gimnazijski profesorji v Šibeniku ni-
so prejeli že od meseca septembra lanskega
leta izplačanih honorarjev za nadure. Radi
tega so poslali pristojnim faktorjem potom
posebne deputacije in potom javnosti obširen
memorandum, v katerem proti tej knivici naj-
energičnejše protestirajo. Naglašajo, da so se
moralno zadovoljili, da pa dolgov ne morejo vr-
niti, ker se jim nadure ne izplačajo. Zadržani-
jo, da se jim izplačajo vsaj honorarji za zad-
nje štiri mesece lanskega leta, če se jim me-
more izplačati vsega naenkrat.

— **Pomoč zagrebiškim kulturnim društvom.**
V ministru prosvete je odrejen kredit
100.000 Din za subvencije poedinim kulturnim
in umetniškim društvom v Zagrebu.

— **Enotna farmakopeja.** Z naredbo ministra
narodnega zdravja se razširi veljavnost srbske
farmakopeje z dne 10. novembra 1908 s
1. septembrom na vsa država. S tem stopi
tako avstrijska, kot hrvaško-slavonska in
madjarska farmakopeja iz veljave.

— **Dva pravilnika o lekarnah.** Minister
narodnega zdravja je podpisal dva nova pra-
vilnika o podeljevanju koncesij in samostoj-
nega vodstva lekarn, in sicer velja en pra-
vilnik za teritorij predvojnega Srbije, drugi pa
za Banat, Bačko in Baranjo.

— **Kongres igralcev.** Dne 4., 5. in 6. julija
se vrši v Beogradu redna letna skupščina
Udruženja gledaliških igralcev kraljevine
SHS. Skupščine se udeležijo delegati iz vse
države.

— **Mednarodni kongres trgovskih potnikov**
se vrši od 1. do 5. septembra na Dunaju.
Kongresa, ki ga je sklicalo dunajsko udruže-
nje trgovskih potnikov ob priliki svoje 40-
letnice, se udeležijo zastopniki iz Francije, An-
glije, Belgije, Italije, Danske, Švedske, Nem-
čije, Švice, Češkoslovaške, Romunije, Mad-
jarske, pa tudi iz naše države.

— **Rok za izselitev naših oplantov iz Mad-
jarske.** Na predlog naše vlade je prisilala
madjarska vlada na to, da se rok za izselitev
naših oplantov na Madjarskem in madjarskih
načinem ozemlju, ki bi bil potekel s 26. ju-
nijem t. l. podaljša do 26. julija 1926.

— **Jovo Plamenac ne dobi pokojnine.** Dr-
žavni svet je razveljavil vladni ukaz, glasom
katerega se je priznala bivšemu črnogorske-
mu ministru predsedniku, znanemu Jovu
Plamencu od 1. 1918 dalje pokojnina.
Pokojnina bi znašala nad 1 milijon Din. V
kratkem bo odločil drž. svet tudi o ukazih,
s katerimi je bil imenovan Plamenac za na-
šega poblaščenega ministra v Pragi in takoj
nato stavljen na razpoloženje.

— **V ministru pošte in brzojava** se pri-
pravlja nov ukaz o napredovanju uradnikov
vseh poštinih direktij v višjo skupino. V po-
štev pridejo vsi uradniki, ki so dosegli ta ali
pa minuli mesec po uradniškem zakonu pra-
vico do napredovanja.

— **Zakon o odvzetih.** Pravosodni min-
ster je pooblaščen, da predloži novi na-
črt zakona o odvzetih narodni skupščini.

— **Zanimanje Nemcev za naše kraje.** Te dni
potujejo skozi Slovenijo na povratku iz Dal-
matije urednik znaega berlinskega lista
»Tägliche Rundschau« F. H. Reimesch in nje-
gov brat, znameniti ilustrator R. Reimesch.
Oba gospoda se izražajo zelo pohvalno o na-
ših naravnih krasotah ter sta obljubila, da
bosta delala v Nemčiji z besedo in slikami
propagando za obisk naših krajev.

— **Semenogojiški tečaj v Belvinih.** Da se
razširi pridelovanje dobrega semenskega bla-
ga v mariborski oblasti in da se zanesa in-
icijativa te najnovejše kmetijske vede med
poselstnike in sicer v onem obsegu, kakor se
nahaaja v vseh naprednih kmetijskih deže-
lah, se je veliko županstvo mariborske obla-
sti odločilo, da priredi 16. junija 1926 na se-
menogojiški postaji v Belvinih semenogojiški
tečaj za srezke ekonomije svoje oblasti. Na-
men tečaja obstoji v glavnem v tem, da se
uvede srezke ekonomije v praktično obiranje
posevov in rastlin zunaj na polju v svrhu pri-
dobivanja zboljšane semena. Srezki eko-
nomi naj bi seznanili poselstnike svojega sre-
za s to stroko na tak način, da bi se v res-
nici pri priznani in ocenjeni posevi uporabljali
za pridobivanje zboljšane semena. Tečaj je
omogočil g. kmetijski minister, ki je dovolil
za to potrebna sredstva. Čestitati si smemo,
da imamo danes v te svrhe na razpolago do-
mačo semenogojiško postajo, kjer se bo videl
praktičen uspeh obiranja za seme v velikem
in ki bo v kratkem s svojimi odbranimi se-
meni stopila v javnost. Od tega tečaja pričau-
kujemo izvanredno veliko korist za zboljša-
nje kmetijskih pridelkov.

— **Na II. državni realni gimnaziji (na Po-
ljanah) v Ljubljani** bo vpisovanje za sprejem
v prvi razred 29. junija (v torek) od 8. do
11. ure in 30. junija od 8. do 10. ure. Ta
dan (v sredo) se bo vršil sprejemni izpit od
10. ure naprej. Seboj je treba prinesiti krstni
list in obiskovalno izpričevalo ali izkaz o
šolskem napredku s pripombo, da je izdan
v svrhu sprejema v srednjo šolo.

— **Na državni realni gimnaziji v Novem mestu**
bodo sprejemni izpiti za I. razred v sredo,
dne 30. junija, od 9. ure dalje; dopolne pis-
meni, popoldne ustni. Vpisovanje dne 29. ju-
nija od 9.—11. ter 30. junija od 8.—9. ure.
Podrobnosti na uradni deski.

— **Centralna kurjava v državni bolnici v**
Beogradu. V ministru zdravja je predvi-
den kredit 1.500.000 Din za instalacijo cen-
tralne kurjeve v državni bolnici na Vračaru
v Beogradu. Ministrstvo je podzelo korake,
da se ta kredit čimprej likvidira, da bodo
dela končana že do jeseni.

— **Odlikovanje.** Kmetijski referent pri ve-
ležupanu ljubljanske oblasti Ivo Sanić je bil
odlikovan z redom sv. Save III. stopnje. —
Čestitamo!

— **Iz konzularne službe.** Za poslanika v
Carigrađu je imenovan Tihomir Popović, do-
sled poslanik v Budapešti. Poslanik v Tirani
Branko Lazarević je imenovan za poslanika
v Varšavi.

— **Iz zdravniške službe.** Za zdravnika vo-
lonterja sta imenovana dr. Janko Kalan pri
državni bolnici v Ljubljani in dr. Anton Štor
pri državni bolnici v Mariboru.

— **Iz veterinarske službe.** Srezki veterinar
v Črnomlju Josip Štupar je premeščen v isti
lastnosti v Novo mesto, srezki veterinar v No-
vem mestu Oskar Skale je vpokojen.

— **Razpisana služba gozdnega čuvaja.** Pri
direkciji šum v Ljubljani je razpisana služba
provizornega gozdnega čuvaja pri šumski
upravi na Bohinjski Bistrici. Prošnje je vlo-
žiti do 25. junija pri omenjeni direkciji.

— **10.000 steklenic** so vrgli te dni na od-
redbo ameriškega ministru za vojno mor-
narico v atlantski ocean. V steklenicah se pa
ni nahajal alkohol, kot bi utegnil kdo domne-
vati, temveč bile so prazne in hermetično
zaprte. V vsaki od njih je list s podatki, kje
in kdaj je bila vržena v morje in prošnja,
da javi, kdor steklenico najde, kraj in čas
ministru morarice Zedinjenih držav. Cilj
je proučevanje morskih tokov.

— **Avtomobilska katastrofa v Rigi.** Vsako-
letna avtomobilska dirka Riga—Libau—Riga,
ki se je vršila te dni, se je končala na tragi-
čen način. Avtomobil, ki je prišel prvi na
cilj, se je zaletel v predsedniško tribuno ter
povozil predsednika avtomobilskega kluba,
izdajatelja lista »Meldersac«, ki je obležal na
mestu mrtve. Sunk je bil tako močan, da je
zletel nesrečen v velikem loku s tako silo
med obitinstvo, da je pri padcu težko poško-
doval nekega gospoda in neko damo. Auto-
mobil je bil popolnoma razbit, osebe, ki so
sedele v njem, pa so ostale po čudnem na-
ključju popolnoma nepoškodovane.

— **Velika nesreča pri vojaških vajah.** Iz
Malmö poročajo: V bližini Karlshamna so
se vršile te dni vaje vojne mornarice. Pri
tej priliki se je pripetila velika nesreča. Tor-
pedevko »Antarus« je zadel čster strel, ki
je šliri mornarje težko poškodoval. Enemu
od njih je odtrgalo nogo. Preiskava je ugo-
vila, da gre za nesrečen slučaj.

— **Poizkušeni samomor prvošolca.** Te dni
se je pripetil na I. sarajevski gimnaziji zopet
nenavaden incident. 16letni prvošolac Danilo
Kampus je izjavil jutraj, prišedši v šolo, da
se boji, da bo »padel« kar iz štirih predme-
tov. Ko je prišel kmalu nato v razred profe-
sor memščine, je pristopil mladenič k njemu
ter ga vprašal, če ga bo »vrgetl«. Profesor mu
je odgovoril, da naj ga po takih stvarih ni-
kari ne povprašuje, ker mu pred konferenco
ne sme odgovoriti. Nato je gotegnil Kampus
iz žepa bodalo ter si ga potisnil v prsi. Dasi
se je poškodoval tik nad srem, njegova po-
škodba ni težka. Zasllišani, so izjavili vsi
Kampusovi profesorji enoglasno, da je Kam-
pus prav dober dijak ter nima nikdo od njih
namena, da bi mu dal slab red.

— **Maturant z revolverjem.** V Rima Szom-
batu se je odigrala te dni krvava drama. Di-
jak VIII. gimnazijskega razreda Vally je pri-
šel k ravnatelju zavoda Hrabibi ter ga prošil
za razgovor. Nenadoma pa je potegnil mla-
denič revolver ter prisilil ravnatelja, da se je
vsedel, držeč roke kvisku, na stol. Nato je od-
dal naj tri strele, vendar ga je pa samo lahko
poškodoval. Po izvršenem zločinu je dege-
neriran mladenič pobegnil ter se izognil
sodnim posledicam s tem, da si je pogнал
kroglo v glavo. Motiv atentata je baje dej-
stvo, da je bil Vally pred maturo ter se je
bal, da bo iz slovaščine padel.

— **Podrobnosti iz življenja računskega po-
ročnika Kneževića.** Eden glavnih vzrokov, ki
je vedel Knežević v zapor, njegovo soprogo
pa v prostovoljno smrt, je neka zagrebška
variete-igralka. Knežević je bil v dekleta ne-
ozdravljivo zateleban. Dajal ji je bogata da-
rila, se vozil z njo v avtomobilu na izlete in
krokal. Ker mu plača za razpisno življenje
ni zadostovala, je posegel v uradno blagajno.
V koliko je ljubila igralka njega, je razvid-
no najbolj iz besed, ki jih je izgovorila, ko
so jo obvestili o njegovi aretaciji. Dejala je
hladno: »Ah kaj? Podaril mi je 80.000 Din
ter mi poklonil tuptam tako darilec.« Čeda
Knežević je bil pred 15 leti narednik v Pa-
rižu. Tam se je spoznal s pošteno, toda si-
romahno deklico brez staršev, ki jo je kmalu
nato poročil. Takrat ga je Vidosava vrče lu-
bila. Ko je izbruhnila svetovna vojna, je mo-
ral odriniti Kneževića na bojni polje, dočim
je ostala njegova soproga doma tudi pod
okupacijo. Po osvoboditvi se je vrnil prejšnji
narednik kot podporočnik. Pred letom dni
je bil imenovan za poročnika. Po njegovi vr-
nitvi se je razmerje med njim in njegovo so-
progo popolnoma izpremenilo. Knežević je
dolžil svojo ženo, da mu je bila za časa nje-
gove odsotnosti nezvesta. Preden so ga za-
prli je pisal par pisem, med drugimi tudi
eno svoji ženi. To pismo je bilo zelo kratko,
priloženih mu je bilo 6000 Din, ki pa jih je
oblast zaplenila. Ko so ga obvestili o stra-
nem samomoru njegove soproge, ni potočil
niti ene solze. Samo za vse podrobnosti se
je zanimal. Sicer je pa Knežević že davno
tudi sam sklenil s svojim življenjem. Nedav-
no se je izrazil napram nekemu prijatelju:
»Saj veš, kakšen je običajen konec blagajni-
ka — krogla!«

— **Velika ležišča mineralij najdena v Ita-
liji?** Minister Belluccio je povedal te dni v

italijanskem senatu, da so našli na Siciliji in
v Abruzzih velike petrolejske vrelce, iz ka-
terih bi mogoče kiti 50 let vse potrebe Ita-
lije glede petroleja in bencina. Dalje poroča-
jo strokovnjaki o velikih ležiščih premoga na
Sardiniji, tako da misli vlada, da lahko že da-
nes napove znatno znižanje novca inozemskega
premoga. Končno so razkrita velika ležišča
svinec, cinka, aluminija in magnezija. Vlada
bo vse storila, da eliminiira v bodje vpliv
inozemstva na italijansko industrijo.

— **Italijanski senat zoper hazardno igr.**
Italijanski senat je odklonil te dni predlog,
da naj bi se igralnici v Opaliji in San Remu
zopet otvorili. Italijan, ki hoče igrati, mora
torej potovali, kot doslej, hočeš nočeš v Monte
Carlo.

— **Mučne scene ob krsti bivšega sultana.**
Kot poroča »Tribuna« iz San Rema, so prija-
vili liferanti bivšega sultana Mohameda VI.
VI. po njegovi smrti svoje terjatve, ki znaša-
jo 200.000 lir. Ker se je njegov zet branil po-
ravnanji dolgov svojega lasta, so zagrozili
upniki bivšega sultana, da zarubijo dragoceno
krsto, v kateri ima bili bivši mogotnik
prepeljan v sredo v Damask. — Adjuvant
bivšega sultana so zaprli in sicer, kot se za-
tjuje, ne radi dolgov, temveč zato, ker je
baje umoril bivšega sultanovega zdravnika.

— **Samomor radi »bbikopfa«.** Nekaj spre-
vodnik cesne železnice v Lyonu se je vrjel
nedavno pod tramvaj ter obležal na mestu
mrtve. V njegovem stanovanju so našli li-
stek, na katerem sporoča, da gre v smrt, ker
si je dala njegova žena po modi otrčiti lase.

— **Sodnik pretepel obtožena.** Iz Dunkirka,
N. Y. poročajo: George Goutcher, star 42 let,
je bil obtožen, da pretepa svoj ženo. Te dni
je stal pred sodnikom. Sodnik Anthony John-
son, ki tehta 200 funtov, ga je obsodil na 5
dni zapore. Goutcher je reagiral na obsodbo
z zelo nedostojno besedo. Nato ga je pozval
sodnik v svoj pisarno. Tam ga je prijel, po-
ložil čez kolena in naklestil prav pošteno s
pestjo po zadnji strani. Ko si je ohladil na ta
način svoj jezo, ga je odpustil, rekoč: »To
imaš radi razžaljenja sodišča, sedaj pa idi do-
mov, zaporno kazen ti odpustim!«

— **Gorile ugrabile zamorko.** Španski in an-
gleški listi poročajo o fantasičnem dogodku,
ki spominja na sujel znanega romana »Tar-
zan«. Pred letom dni je odšla pod vodstvom
generala Nuneza de Prado iz Španije znan-
stvena ekspedicija v neznane pokrajine za-
padne Afrike. Pri tej priliki so izvedeli člani
ekspedicije od domačinov, da živi v okolici ne-
kega vodopada na tisoče goril ter da so ugra-
bile pred 2 mesecema neko zamorko. Ker se
domačini goril zelo boje, so prepustili zamor-
ko njeni usodi. Španci so sklenili, da jo po-
izkusijo rešiti. Po tridnevnem potovanju so
prišli v bližino velike jase, iz katere so se
čuli kloki na pomoč. Španci so klicem sledili
ter našli na travniku do kosti shujšano za-
morko, ki je hotela pobegniti, ko jih je ušla.
Eden od njih je stekel za njo. Medtem ko
se je z njo ruval, je prihitel iz gozda močan
gorila, ki se je hotel vršiti na Španca, toda
dobro pogojen strel mu je upihal pravočas-
no luč življenja, nakar so Španci zamorko
odvedli. Zenska je tekot svojega dvomeseč-
nega vjetništva med gorilami zblaznela. Ta-
ko poročajo razni listi, garancijo za istinitost
prepuščamo njim.

Ljubljana.

— **Nabavljalna zadruga državnih nameščen-
cev v Ljubljani** vabi svoje člane na redni
občni zbor, ki bo v Mestnem domu v torek
15. junija t. l. ob pol 20. uri. — Udeležiti
se obnove zboru je vsakega zavednega za-
družnika častna dolžnost, zato pridite vsi!
— **Nočna kavarna »Odeon«** je otvorjena.
Glej oglaš.

Maribor.

— **Dr. Jože Gostiša,** specialist za očesne
bolezni, se stalno naseli v Mariboru.
— **Na mariborskih srednjih šolah** se vrše
izpiti od 12. do 28. t. m. Pouka je konec 12.
junija. Šolska sprjevala se pošljejo na dom.
Šolsko leto pa se konča 28. t. m.
— **Samomur na sredi ceste.** Ruski emi-
grant Nikolaj Borkov je bil nedavno kot ve-
liki Slovencev tudi reduciran. V sredo pa si
je ravno pred restavracijskim vrtom Götz
hotel končati svoje življenje. Ustrelil se je z
revolverjem v prsa in se smrtonosno ran-
jen zgrudil na tla. V bližini je bil slučajno
g. dr. Marini, ki je ugotovil, da mu je krogla
ostala v telesu in da ga je treba takoj po-
p lpati v bolnico. Razširila se je tudi vest, da
je prejel poročilo, da so njegove starše umo-
rili boljševiki.

DOPIS.

— **Guštanj.** Tombola krajevnega odbora rde-
čega križa v Guštanju v korist fonda za naba-
vo rešilnega avtomobila za mežiško dolino je
uspela dne 6. junija z dobičkom od 10.525,40
dinarjev. Da je odbor imel tolik uspeh, se
ima zahvaliti predvsem cenjenim nabiralcem
in darovalcem dobičkov, nadalje ravnatelj-
stvu družbe The Central Mines v Mežici, p.
n. uradništvu istega podjetja, gozdni upravi
grofa Vincenc Thurna na Ravnah, gozdni
upravi grofa Douglas Thurna na Ravnah, ravnatelj-
stvu jeklarne Jurija grofa Thurnskega na
Ravnah, gospodu David Lorberau-u, tambu-
raškemu zboru Sokola na Prevaljah, gospo-
du Ernst Osiandru, posestniku na Javorniku,
klavnicu na Ravnah in vsem sodelovalcem.
Pred prireditvijo je imel fond premoženja
6255 Din, tombola je dala 10.525,40 Din in
na podlagi razposlanih prošenj se je dobilo
nadalje od sledečih nabiralcev in darovalcev:
g. Franc Potočnik, Slovenjgradec 100 Din,
Vojni okrug Celje 23 Din, g. dr. Pirkmajer,
veliki župan v Mariboru 250 Din, Trgovska
banka v Ljubljani 100 Din, Kolinska tovarna
v Ljubljani 100 Din, Krajevni odbor rdečega
križa v Ptuj 200 Din; skupnega premoženja
ima sedaj fond 17.553,40 Din. Ker je ta vsota
se vse premata za nabavo prelozobnega av-
tomobila se prosi one, ki so prejeli nabiral-
ne pole ali prošnje, da se čimprej odzovejo.
— Odbor.

Ljubljanska porota.

Ivan Kalan oproščen. Porotniki soglasno za-
nikajo krivdo.

Petek in sobota sta bila dneva obravnav
poštinih poverb pred porotnim sodiščem.
V soboto se je zagovarjal Ivan Kalan, kate-
rega je obtožilo državno pravdnštvo, da je
10. februarja t. l. zagrešil hudodelstvo urad-
ne poverbe denarja ter da je fingiral rop.
Ivan Kalan je bil v službi pri poštini am-
bulanci ter je spremljal pošto na dolenskem
vlak. Na vsaki postaji je spremljal in odda-
jal pošto v zapečatenih vrečah. Poštini va-
gon mora biti vedno dobro zaklenjen, razen
poštne osebe ne sme nihče vanj. Ko se je
10. februarja vračal vlak iz Kočevja proti
Ljubljani, je sprejel Kalan poštne denar-
ja preko četrta milijona dinarjev. Ta denar
je na dan sedaj še nepojasnjen način izginil
iz ambulancnega voza, ko je vlak odhajal iz
postaje Predolje.

Kakor trdi Kalan, je kakih 500 m od po-
staje skočil na vagon neki, preko 40 let star
moški, odprl z roko skozi okno zapah pri
vratih in nepričakovano udaril Kalana po
glavi ter mu zakričal: »Gde imaš novac?«
Kalan je izjavil, da denarja nima, nakar mu
je ropar nastavlil revolver, povezal roki, na-
to pa v naglici pobasal v žepe suknje denar-
ne vrečice v skupnem znesku 258.410 Din.
Ropar je nato skočil z vlaka. Kalan je takoj
alarmiral vlakospremnno osebo, vlak se je
ustavil, alarmirani so bili tudi orožniki, ki
so preiskali ves vlak, roparja pa je niso na-
šli. Nato so osumili Kalana, ki so ga takoj
aretirali, obenem so napravili zapisnik ter
konstatirali, da so v ambulancnem vozu še
vsa denarna pisma in še ena denarna vre-
čica. Orožniki so odpeljali Kalana v Ljublja-
no, kjer ga je zaslal poštini inspektor Verč.
Ker za hipotetičnim roparjem ni bilo sledu,
je državno pravdnštvo dvignilo proti Kala-
nu obtožnico. Kalan je bil ves čas od usod-
nega dne do porotne razprave v zaporu.

Senatu je predsedoval višji sodni svetnik
Mladič, volanta sta bila sodnik Leder-
has in sodni svetnik dr. Gaber. Državni
pravdnik je bil dr. Lavrenčak, obtožen-
čev zagovornik pa dr. Brejce.

Kalan je odločno zanikal vsako krivdo ter
je podrobno opisal dogodek, ki se je izvršil
med njim in roparjem. Pravi, da je že 20 let
dodeljen poštini ambulanci in da je bil ves
čas pošten. Nekoč je našel denarno pismo z
20.000 Din vsebine, pa ga je pošteno vrnil.
Nato so bile zaslišane mnogostevilne pri-
če, kakor orožniška narednika Naberger in
Gojsovič, člani železniške policije, vlakos-
premnne osebe, poštini in železniški uradni-
ki, od katerih je uradnik Jenko zatrjeval,
da bi se moral rop izvršiti v času 48 sekund,
k večjemu pa v štirih do petih minutah, ven-
čar bi se moral rop izvršiti takoj, ko odide
vlak iz Predolj.

Vse priče potrjujejo, da je bil Kalan po
izvršenem ropu zelo razburjen in da se je
večkrat zapletal v protislovja.

Prečital se je tudi zapisnik kontrolorja
Verča, katerega pa je pozneje zagovornik dr.
Brejce ovrgel kot netočnega.

Razprava je bila tekot dneva dvakrat pre-
kinjena, prvič ob 13. in drugič ob pol 20. uri.
Ob 15. se je vršil komisijonelni ogled ambu-
lancnega vagona s strani sodišča, porotnikov,
zagovornika, obtožena in številnega obitinst-
va. Državno pravdnštvo je navajalo, da
se vagon ne da od zunaj odpreti. Ogled je
dokazal, da se da vagon odpreti z enim sa-
mim pritiskom roke skozi okno na zapah.
Kalanu so tudi zvezali roke, nakar je po-
kazal, kako se je po ropu rešil vezi. Z enim
samim sunkom po noževi ostrini so se vr-
vice prerezale. Ta dokaz je že takoj olajšal
in precej potrdil obtoženev zagovor. Tudi
plinski luč, o kateri je obtoženev trdil, da
je gorela le napol, se da v resnici regulirati
na poljubno mero.

Ko se je komisijonelni ogled končal, so se
porotniki in sodišče vrnili v porotno dvora-
no. Zaslišane so bile tudi ostale priče. Vla-
kospremnno osebo trdi, da ni resnična Kala-
nova izpoved, da je vstopilo po ropu v am-
bulanci voz. Nato pravi Kalan, da osebo
tega noče priznati iz strahu pred discipli-
narno preiskavo ker ne sme vstopiti v am-
bulanci voz.

Po prečitanju številnih izjav in po neka-
terih interesantnih momentih prerokanja
med Kalanom in pričami stavi senat porot-
nikom sledeča vprašanja:

»Ali je obtoženi Kalan kriv, da je zagre-
šil hudodelstvo prilastitve uradnega denar-
ja?« ter: »Ali je Kalan zakrivil prestoppek,
ker ni prijavil svojega samokresa?«

Državni pravdnik dr. Lavrenčak je v
svojem govoru obširno navajal vse indicije,
ki govore za to, da si je Kalan prilastil tu-
jega denarja.

Dr. Brejce je nato v svojem zagovoru
pobijal vse indicije, ki jih navajata obtožni-
ca in državni pravdnik. Orožnik Gojsovič ni
mogel pravilno razumeti Kalanovih izpovedi,
ker je doma iz Makedonije. Dosedanje živ-
ljenje Kalana govori za to, da ni mogel iz-
vršiti tega čina. Na same indicije pa ni nič
dati, kar dokazujejo sledeči zakonec Brat-
tuša pred 25 leti in Pollaka v tem tednu,
ki so bili po nedolžnem radi indicij ob-
sojeni na smrt. Mogoč je tudi slučaj, da je
zločin izvršil dolenski Čaruga — Jeko.

Danes je že tako, da male tatitve hitro do-
be, one pa, ki kradejo državi milijone in mi-
lijone, pa niti na zahtevo narodne skupščine
ne primejo, pa čeprav padajo glave. (Pri tem
dvorana burno aplavdira.)

Porotnikom predlaga, naj dajo Kalanu pri-
merno zadoščenje s tem, da ga soglasno
oproste krivde.

Po resumeju predsednika in po posveto-
vanju porotnikov prečita njihov prvome-
stni odgovor ob napeti pozornosti obitinstva.
Porotniki so prvo vprašanje glede prilas-
titive državnega denarja soglasno zanikali.
Drugo vprašanje o posesti nedovoljenega
orožja so zanikali z 10 glasovi proti dvema.
Odgovor porotnikov je sprejela dvorana z
burnim odobravanjem.

Senat nato Kalana oprostí vsake krivde. Po zaključku so se odigrali gniljivi prizori, ko sta se Kalan in njegova žena objela. Občinstvo pa je pričelo vzklikati porotnikom in zagovorniku.

CELJSKA POROTA.

Pred celjskim porotnim sodiščem sta bili izrečeni v petek dve smrtni obsodbi. 46letna vdova Marija Steiner ima v Kasah posestvo, ki je bilo obremenjeno z užitkom 70letne Marije Selmajster. Marija Selmajster je bila pri hiši nad 20 let ter je vedno pridno delala, dokler ni končno omečila. Od tedaj je bila Steinerjevi trn v peti. Pretepala in klofutala jo je pri vsaki priliki ter ji odvzela vse, kar je priberala pri drugih ljudeh. Končno se je preselila uboga starica v hlev.

Ker le ni hotela umreti, je sklenila Steinerjeva, da jo spravi s silo s sveta. V ta namen se je dogovorila s 26letnim rudarjem Josipom Kokolom, ki je bival že dve leti pri njej kot hlapec in kot trdijo — kot njen ljubimec.

Dne 27. marca popoldne, ko so prišli iz gozda domov, je poslala Steinerjeva Kokola, naj gre »Micko ubiti«. Tudi svojega sina, 16-letnega Josipa je nagnala, da je moral iti pomagat. Kokol je vzel sekuro in podal so se v hlev. Tam so prisilili stariko, da je legla v svisli. Nato jo je prijel Steinerjeva za nogo, njen sin pa za drobni roki. Kokol pa jo je ubil s sekuro kot kravo. Nato so ji zrezali s krušnim nožem z obraza meso ter ga vrgli svinjam. S tem so hoteli fingirati, da je starica umrla naravne smrti, nakar so jo ogolodale mačke in miši.

Toda nakana se jim ni posrečila in v petek so dobili za svoj okrutni čin zaslužen plačilo.

Marija Steiner in Josip Kokol sta bila obsojena na smrt na vešalih, mladoletni Josip Steiner pa na 6 let ječe.

Sport.

Akademija Sokola II. na letnem telovadišču na Prulah. Včeraj se je vršila na letnem telovadišču na Prulah telovadna akademija Sokola II. združena z veselico. Moški člani so nastopili na orodju ter predvajali s prirojenjo eksaktnostjo in preciznostjo več prostih vaj; ravno tako so tudi članice nastopile deloma na orodju, deloma s prostimi vajami. Posebno ljubeč je bil pogled na deco, ki je z resnostjo in brezhibno izvajala primitivnejše proste vaje. Pohvaliti je treba končno tudi gojenke, ki nikakor v izvajanju niso zaostajale za članicami. Sokolu II. na uspeli prireditvi iskreno čestitamo. Prireditelj ima tako gnoten kakor moralen dobiček. V začetku je kazalo sicer slabo, toda pozneje je bilo telovadišče napolnjeno do zadnjega prostora. Vaje je spremljala godba dravske divizije. Po uspeli telovadbi se je razvila prava narodna veselica.

Dirka preko Italije. V tej dirki je pred par dnevi padla odločitev v 9. etapi. Ta del proge vodi iz Tarini v Bologno, je dolg 356 km in ima po večini slabe ceste, radi česar so imeli vozači težko delo. Mladi profesionalni Binda, ki je bil v vseh etapah med prvimi in je tudi med zmagovalci, je bil zmagovit tudi v tej zadnji etapi. Zmagal je v 16 : 19 : 33 in je pustil Ferraria kot drugega za štiri kolenske dolžine zadaj. Bestetti je sledil kot tretji, potem so prišli Eurici, Gremo, Brunero in Valazzo, vsi v 16 : 20 : 55. V splošni klasifikaciji vodi še vedno Brumero.

RAZSTAVA ŽIVINE V NOvem MESTU.

V nedeljo dne 30. majnika t. l. se je vršila na kandijskem sejmišču razstava živine za Dolenjsko. Razstavo je otvoril načelnik razstavnega odbora g. ravnatelj Bohuslav Skalič. Pozdravil je prisotne zastopnike obla-

sti in korporacij, nakar se je zahvalil za podrejene podpore.

Nato so se sestavile licencovalne komisije in sicer ena za konje, ena za krave, ena za bika, ena za telice in prašiče.

Razstavljeni je bilo 6 mrjasecev in 8 svinj. Častne diplome so dobili: 1. g. Florjan Zarko, Družinska vas za mrjasca. 2. državna kmetijska šola na Grmu za 2 svinji in 2 mrjasca. 3. graščina Bajnof za 1 mrjasca. Prvo nagrado 150 Din je dobila Terezija Vovko, Brod za svinjo in mladici. Drugo nagrado po 100 Din je dobilo pet posestnikov za svinje in mrjasce. Skupaj se je razdelilo za prašiče 650 Din.

Telice je bilo razstavljenih 50. Častno diplomu je dobila šola na Grmu pri Novem mestu za dve telici, g. Jalen, graščak, Graben za 1 telico. Prvo nagrado po 150 Din so dobili: Šraj Marija, Stranska vas; Somrak Jože, Kali; Alojzij Sali, Češča vas. Drugo nagrado po 100 Din je dobilo 18 posestnikov. Tretjo nagrado po 50 Din je dobilo 9 posestnikov.

Bikovi je bilo razstavljenih 42. Častno diplomu so dobili: šola na Grmu za 2 bika, Fran Malasek, Srebrnice za 2 bika, Jalen Iv., Graben za 1 bika, baron Wambold, Hmelnik za 2 bika. Prvo nagrado po 275 Din je dobil Zagore Franc, Smolenja vas in Franc Rifelj, Karlovac obč. St. Peter. 250 Din je dobil Jože Bartelj, Mirnapeč; drugo nagrado je dobilo 10 bikov v znesku 1678 Din. Tretjo nagrado je dobilo 11 bikov v znesku 1320 Din. 2 bika sta bila odvražena. Od mladih enoletnih bikov so dobili 4 posestniki 450 Din in 4 posestniki so dobili priznanje.

Krav je bilo prignanih 84, od katerih je dobila samo ena prvo nagrado in sicer krava posestnika Janeza Zelšana iz Gotne vasi 200 Din. Častno diplomu sta dobili 2 kravi montaforke Grmske kmetijske šole. Drugo nagrado po 150 Din je dobilo 10 posestnikov, tretjo nagrado po 100 Din je dobilo 23 posestnikov. Častno diplomu so prejeli tudi

graščina Hmelnik in Graben vsaka za eno kravo.

Po zaključni razdelitvi nagrad so se komisije ponovno sestale na razstavišču, kjer je imel strokovni učitelj g. Franc Malasek iz Grma predavanje. Obrazložil je napake in dobre vtise ki so jih našle, oziroma dobile ocenjevalne komisije. Povdarjal je, da je navedovanje dolenjske prašičereje posledica slabe kravjereje. V tem oziru bo treba do- bre in smotrene zadružne akcije in manj pre- kupcije. Vsa reja se mora ustaliti, izenačiti, izvajati kontrola mlečnosti in uporabe krme in še-le takrat dosežemo zadovoljive uspehe. Od primeroma slabih krav dobimo po ople- menitvi z dobrimi bikli lep zarod. Mlada tele- ta prehitro odstavljam, mlade telice pre- zgodaj pripuščamo, vsled česar ostanejo majhne in za užitek manj sposobne. Posebno hitro opazimo posledice takega postopanja ob slabih krmi. Rejo volov kaže omejiti in se bo treba oprijeti reje mlečnih in uprežnih krav. Po tem bo več užitka, krave pa nam bo- do opravile prav tako vsa poljska dela, pri tem pa bodo kljub temu zdrave in razvite. Tudi homo imeli dovolj posnetega mleka za prašiče, kar bo le v prid prašičereji. Po pre- davanju so se izplačale nagrade in se je raz- stava zaključila. Obisk razstave je bil nad vse pričakovanje dober. Vreme po predhod- nem dežju v soboto zvečer je bilo kot nalašč za razstavo. Vročina je povzročala žejjo, ki so jo obiskovalci tolažili v bufeju in točilnici. Sklenjenih je bilo tudi nekaj kupcij. Razstavni odbor si šteje v svojo dolžnost, da se vsem činiteljem, ki so nam poklonili pod- pore v denarju kakor tudi Mestnemu župan- stvu v Novem mestu za brezplačno odstopitev razstavnega prostora in podaritev lesa, na- dalje vsem razstavljalcem in obiskovalcem še enkrat kar najiskrenejše zahvali, ker le na ta način narodne skupnosti je bilo mogoče da je razstava tako lepo uspela.

Fran Malasek, Grm.

Jack London:

Morski vrag.

Pogledal sem na uro. Bila je eno. Sedem ur sem spal! In ona je sedem ur krmarila! Ko sem prijel za krmilo, sem moral prej razkleniti njene krčevite prste. Mrvica njene moči je bila izčrpana, niti premakniti se ni mogla z mesta. Moral sem popustiti vrv jadra, ko sem ji pomagal do ležišča in ji drgnil roke.

»Tako sem utrujena,« je rekla, zasopla in vzdihnila in trudna glava se ji je povesila.

V naslednjem trenutku pa se je zopet zravnila. »Ne karajte me, ne smete me,« je vzkliknila in se delala, kot bi kljubovala.

»Mislim, da na mojem obrazu ni videti nobene jeze,« jem odgovoril resnobno, »zagotavljam vas, da nisem niti malo jezen.«

»N-ne,« je rekla. »Videti pa je, kakor da bi mi kaj očitali.«

»Potem je obraz pošten, tak je kakor so moji občutki. Niste bili odkriti do sebe ne do mene. Kako vam morem kdaj zopet zaupati?«

Videti je bilo, da se kesa. »Saj bom dobra,« je rekla kakor reče poreden otrok. »Obljubljam —«

»Da boste ubogali kot mornar kapitana.«

»Da,« je odgovorila. »Abočno je bilo od mene, dobro vem.«

»Potem mi morate še nekaj obljubiti,« sem rekel.

»Prav rada.«

99

»Da ne boste prevečkrat rekli „Prosim, prosim“; kajti če boste, se boste gotovo pregrešili zoper mojo oblast.«

Nasmejala se je. Tudi ona je bila spoznala moč ponovnih „prosim, prosim“.

»Sicer je beseda lepa — — sem pričel.

»Ampak ne smem je prevečkrat rabiti,« mi je segla v besedo.

Nasmejala se je, a utrujena, in glava se ji je iznova povesila. Izpustil sem krmilo toliko časa, da sem ji ovil cedejo okoli nog in ji potegnil eno preko obraza. Žal, ni bila močna. V skrbeh sem pogledal proti jugo- zapadu in mislil na šeststo milj in težave, ki so naju čakale — če bi ne bilo nič hujšega kot težave! Na tem morju se je vsak hip lahko vzdignil vihar in naju uničil. In vendar se nisem bal. Nobenega zaupanja nisem imel v bodočnost, bil sem silno neveren glede nje, in vendar nisem čutil nobenega strahu. Mora se končati srečno, mora se končati srečno, sem venomer ponavljal sam pri sebi.

Popoldne je postal veter močnejši; gnal je večje valove in je hudo izdelal mene in čoln. Toda tovor, sestojec iz zaloge in živeža in devet sodčkov vode, je omogočal čolnu, da je kljuboval valovom in vetru, in vzdržal sem toliko časa, kolikor sem mogel. Nato sem zavil jadro in drželi smo naprej brez jadra.

Pozno popoldne sem uzrl na obzorju na odvetni strani dim parnika; vedel sem, da prihaja ali od kake ruske križarke ali pa, kar je bilo bolj verjetno, od

Macedonije, ki je še vedno iskala našo ladje. Solnce se ni bilo prikazalo ves dan, oblaki so postali bolj temni, veter je močnejši, tako da sva z Maudo večerjala z rokavicami na rokah in sem jaz hkratu krmaril in jedel.

Ko se je znočilo, so postali valovi in veter pre- močni za čoln; nerad sem vzel jadro in začel delati nekako vlačno ali pomersko sidro. To pripravo sem posnel iz razgovora levcev; bila je prav enostavna. Zavil sem jadro, ga dobro privezal okoli jambore, droga, prečke in dveh parov odvisnih vesel, in vrgel vse skupaj v morje. S pomočjo vrvi je bila zvezana s čol- novim rilecem in ko je plavala po vodi, skoraj neiz- postavljena vetru, je plavala manj hitro kot čoln. Vsled tega je držala čolnov rilec tako, da se je ravnal po vetru in morju — najbolj varen položaj, da se ne pre- vrne, kadar začne morje gnati penaste valove.

»In sedaj?« je vprašala Maud veselo, ko je bila stvar dovršena in sem si natikal rokavice.

Sedaj ne vozimo več proti Japonski,« sem odgo- voril. »Sedaj plavamo proti jugovzhodu ali jugojugo- s hitrostjo najmanj dveh milj na uro.«

»To zneso samo štiriindvajset milj na pol dneva,« je rekla, »če ostane veter vsaj noč tako močan.«

»Da, in samo stoinštirideset milj, če bo vlekel tri dni in tri noči.«

»Vendar ne bo,« je rekla zaupljivo. »Obrnil se bo in počeno vlekel.«

»No morje se ni mogoče nikoli zanesti!«

Mag. št. 15. 143/ref. IX.

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo zidarskih in drugih obrtniških del za zgradbo drvarnic in pralnic pri novih hišah za zasilna stanovanja za Bežigradom.

Potrebni ofertalni podatki se dobe pri mestnem gradbenem uradu med uradnimi urami.

Ponudbe je vložiti do 18. junija 1926 ob 11. uri dopoldne pri mestnem gradbenem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 10. junija 1926.

VRTNARSKE ZADEVE

posreduje

Goikovo „Vrtnarsko podjetje“
v Kranju.

OBVESTILO.

Uljudno obveščam cenj. občinstvo, da sem **DANES OTVORILA NOČNO KAVARNO „ODEON“** na Poljanski cesti št. 7 in vabim k prijaznemu obisku. Z odličnim spoštovanjem **T. Grošel.**

Celulozni les

Mehka drva, plača naj- boljše Fructus, Ljubljana. Krekov trg 10.

Tri lepe **poslovne sobe**

v I. nadstropju odda z no- vembrom Pokojninski za- vod za nameščenje v Ljubljani, Gledališka bl. 8.

Za tretjino cene imate pozimi na mizi sadje in zelenjavo, če jih uku- hate v nedosegljivih

WECK-ovih

kozarcih in aparatih.

Tvorniška zaloga:

Fructus — Ljubljana.

Krekov trg 10.

Tudi na obroke!

Mali oglasi.

Za vsako besedo se plača 50 par, za debelo tiskano pa Din 1.—.

Kupimo star svinco. — Mestna pli- narna, Ljubljana.

Poletna stanovanja

z opremo se dobe v gra- ščini v Višnji gori. Okoli gradu in v gozdu mirno in prijazno sprehajališče. Vpraša se pri oskrbnistvu.

Otomane

najfinejše izdelave v da- mastu 700 Din, v blagu 800—1000 Din, modroci iz najfinejše trave 250 Din in vsa tapetniška dela najceneje Rud. Sever, Go- sposvetska cesta 6.

Najboljša, najcenejša **kolesa in šivalni stroj** so edino

Petelinčevi

znamke

Gritzner, Adler, Phönix

za dom, obrt in industrijo. Pouk brez- plačen, ugodni plačilni pogoji. Tudi na obroke. — Večletna garancija.

Josip Petelinc, Ljubljana

Od dobrega najboljšje je švicarski pletilni stroj **„DUBIED“**

„Vinocet“ tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi **najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.**

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 12, II. nadstropje.

- Oglašujte v „Narodnem Dnevniku“!